Ar pascha wisuschehkliga augsta Keisara wehleschanu.

Makfa ar peesuhtischanu par pasti:
Ar Peelikumu: par gadu 2 rbl. 75 kap.
bes Peelikuma: par gadu 2 „ — „
Ar Peelikumu: par ½ gadu 1 „ 40 „
bes Peelikuma: par ½ gadu 1 „ — „
Ar Peelikumu: par ¼ gadu — „ 90 „
bes Peelikuma: par ¼ gadu — „ 70 „

Makfa bes peesuhtischanas Rigâ:
Ar Peelikumu: par gadu 1 rbl. 75 kap.
bes Peelikuma: par gadu 1 „ — „
Ar Peelikumu: par ½ gadu — „ 90 „
bes Peelikuma: par ½ gadu — „ 55 „
Ar Peelikumu: par ¼ gadu — „ 50 „
bes Peelikuma: par ¼ gadu — „ 30 „

Mahjas Weesis.

Mahjas Weesis teek isdots festdeenâm no plkst. 8 fahkot.

Makfa par sludinaschanu:
par weenas flejas smalku rakstu (Petit)-rindu, jeb to weetu, ko tahda rinda eenem, makfa 8 kap.

Redakzija un ekspedizija Rigâ, Ernst Plates grahmatu- un bilschu-drukatawâ un burtu-leetuwê pee Peters basnizas.

37. gada-gahjums. — Mahjas Weesis isnahk weenreis pa nedeku.

№ 33. Sestdeen, 15. augustâ. 1892.

Mahjas Weesi ar Peelikumu war pastellet un sludinajumus nodot Rigâ, manâ drukatawâ un Latweeschu grahmatu pahrdotawâ pee Petera basnizas. Bes tam Mahjas Weesi war wehl pastellet bes daudsi peenemschanas weetâm Peterburgas un Jelgawas Ahrrigâ, wehl zitâs pilsehtâs, kâ: Jehsis: B. Peterson un Grahwel kgu pahrdotawâs; Walkâ: M. Rudolff un Paulin kgu grahmatu pahrdotawâs; Walmeerâ: E. G. Trey un dehla kgu grahm. pahrdotawâ; Rujenê: J. Alksne kga grahm. pahrdotawâ; Landonâ: pee grahm. sehjeja Karl Gruhsin kga; Jaunjelgawâ: A. Schwabe kga grahm. pahrdotawâ; Jelgawâ: Besthorn kga grahm. pahrdotawâ, Pils eelâ; H. Allunan un Jaeger kgu grahm. pahrdotawâs; Bauskâ: Beckmann kga grahm. pahrdotawâ; Kuldigâ: Besthorn kga grahm. pahrdotawâ; Talsôs: H. Tow kga grahm. pahrdotawâ un bibliotekâ. Tad wehl „Mahjas Weesi“ war apstellet pee saweem zeen. draudses mahzitajeem, skolotajeem un pagasta skrihwereem, kurus mihli luhdsu, tahdas apstellechanas laipni peenemt.

Wehl par pagasta nabagu apgahdaschanu.

II.

3) Mahjas dsihwê nahk ari daschas pahrmainas; nahk swehtku deenas, swehtdeenas, godibas un kas wisas tahs gawilu deenas war issaukt. Wisa mahja atkal poschas, schuj jaunas drehbes, masgà istabas, galdus, krehslus, zep karaschas, apgahdà ari kahdu kumosu swaigas galas. Zilweks juht atkal ko sawadu, dsihwê atkal peenahzis sawads swarigs brihdis, wisa mahja peenem swehtswinigu skatu, tas wiss stiprina dsihwibu, dod tai jaunu sparu un preeku us dsihwi. Gan nu wezais krustièws wairs neschuj sew jaunu drehbju, tapat ari wezà krustmahte, bet wineem ta ari naw wajadsigs, wineem jau wairs naw jaspid, bet lihdsi just wini tomèr wehl war; ari wineem schihs pahrmainas atnes ko sawadu, ko patihkamu: te malks meestina, te karascha, te kumoss swaigas galas, ja pateesi, wezai sirdei tahs nemas naw smahdejamas leetas; tahs ari wezâs sirdìs war spehku un swehtku preeku modinat.

Waj nabagu mahjâ ari schahdas dsihwes pahrmainas noteek? waj te ari wezischu sirdis teek zilditas us labu un daiku, us jauneem dsihwes preekeem? — to luhk, mehs wisi sinam. Winam ir weena deena tahda pate kà otra. Tahds winsch peezelas tumschâ darba deenâ, tahds preezigu swehtku rihtâ. Ak Deews! zik behdiga tahda dsihwe.

Pehz wisa scha apzerejuma nu waretum teikt, ka nabagu nami preeksch zilweka garigas dsihwes, preeksch dsihwibas usjautrinaschanas un paildsinaschanas pawisam neder, bet tà ka nu nabagu apgahdataji us garigu labklahjibu mas raugas un ari pateesibâ mas war raudsitees, un teem japeegreesch wisa wehriba us tihreem materialiskeem lidsekleem, tad nekàds brihnums, ka domas tikai greeschas us ehdeenu, drehbem un pajumtu, tas ir: teem wisnepeezeeschamakeem dsihwes pamateem. Wini nu domà, ka schini sinâ teem nabagu mahjâs apgahdaschana isnahkot daudz lehtaki. Bet ari schini sinâ wini maldas, kà to tuhlin redsesim:

Domasim kahdu pagastu ar 20 apgahdajameem nabageem, tas ir, tahdeem, kureem wajag pilnigas usturas un apkopschanas. Taisisim preeksch scheem 20 nabageem ehku, preeksch kuras, kà jau nu arween, muischas ihpaschneeks dahwinàs grunti un warbùt buhwmaterialu gluschi par welti; tomèr ustaisischana ween pagastam ismaksàs tà ap 1,500 rbl. Wisu rehkinâ nemot, tad nu pagastam par scheem 20 nabageem zeltos schahdi saudejumi:

20 nabagu, 12 kap. no deenas rehkinot, à 44 rbl.	880 rbl.
nabagu nama apsildischana	50 „
4% no isdotà buhwes kapitala . . .	60 „
5% mahjas beldeschanas kapitala . . .	75 „
masakas peekopschanas pee nabagu nama	25 „
nabagu saimneeka usturs un alga . . .	120 „
kopâ	1210 rbl.,

tà tad 20 nabagu ustura maksatu 1210 rbl., kas istaisa zaur zaurem us katru 60 rbl. 50 kap. Bet ja nu schos nabagus isdotu pee pagasta saimneekeem apkopschanâ un usturâ, tad esmu stipri no ta pahrleezinats, ka tikai par retu nabagu buhs jamaksà 60 rbl. 50 kap., leelakà daļa taps ustureti zilweks par 40 jeb 50 rbl. Nabagu namâ saimneezibu lehtak iswadit pee daudz mas zilwezigas apkopschanas naw domajams. Ja nabagu skaits buhs leelaks, tad sinams, masleet nahk usturas maksa us katru lehtak, bet ja nabagu skaits ir masaks, tad wina nahks drusku leelaka.

Atteezotees us to, ka saimneeki peenemtos nabagus daudz mokot ar daschadeem darbeem, slikti ehdinot un ar teem pawisam nelaipni apejotees, man jaatsist, ka to gan daschs saimneeks dara, bet tikai daschs; ir atkal daudz saimneeku tahdu, kuri ar wisu mihlestibu un peeklahjibu ar scheem gaudenajeem apeetas. Bet newajaga ari to peemirst, ka ihsten godiga apkopschana un ehdinaschana nabagu namâ par augschmineto zenu ari pawisam naw domajama, drihsak wina isnàks nepeeteekoscha, pat truhziga nekà puslidz laba. Esmu wairakus nabagu namus redsejis un par nabagu likteni winôs apjautajees un waru teikt, ka peeteekoschas apkopschanas un usturas gandrìs neweenâ ne esmu atradis. Redsat, tà stahw ar slawenajàm nabagu patwerssmem; lihdz ko winas ar skaidràm azim apskatam, tad ari tuhlin winàm wiss peedomatais skaistums un daikums pasùd kà migla saules karstumâ. Es esmu tanì pahrleezibâ, ka, ja kahds buhs muhsu nabagu namus apstaigajis un winu eekschpuses sastahwu apraudsijis, tad tas gan nedos padoma us winu taisischanu, jo ir un paleek pateesiba, ka ari pee wisleelakàs ruhpibas no pagasta waldes puses tomèr nebùs eespehjams, nabagus peeteekoschi apgahdat, tapèz, ka sche daudz sihkumu, kuri kawe scha darba pilnigumu.

Bet kad ihsti us to raugamees, kà tad ihsti nabagu nami pee mums wareja zeltees, kà pagasteem pawisam tahs domas wareja nodibinatees, nabagu namus buhwet? tad us to jaatbild, ka schihs domas gan buhs nahkuschas no pilsehtam. Pagasti nebùs wis zaur pahrleezinaschanos par nabagu namu derigumu pee winu buhwes kehruschees, bet zaur to, ka scho modi no pilsehtam peenehmuschi. Pilsehtâs ta, sinams, ir pawisam zita leeta. Tur pehz dsihwes apstakleem naw zita zeła, pa kuru nabagu apkopschana buhtu isdarama, tapèz tur pee schahda lidsekla jakeras. Un tomèr, ir pilsehtu waldes labpràt neweena apgahdajama neusnem nabagu namôs. Ja ween gadas kahds radineeks, kas par nespehjneeku waretu ruhpetees, tad ari tuhlin tam kaut kà luhko atlihdsinat un usspeest nespehjneeka apgahdaschanu. Pate leelà Rigas pilsehta tà rihkojas un tas ir gluschi pareisi.

Galu galâ man japaleek pee tahm domam, ka teem pagasteem, kureem nabagu namu naw, wis newajadsetu domat us nabagu namu buhwi, bet raudsit sawus nabagus zitadi usturet, tos us gada nododot pee godigeem pagasta saimneekeem apgahdaschanâ; bet teem pagasteem, kureem jau nabagu nams ir, buhtu nabagu apgahdibas nokahrtoschanai japeegreesch leelaka wehriba. Pirmâ kahrtâ wajadsetu gahdat par kreetnu nabagu nama usraugu un bes ta weeneeku pulkam eezelt sewischku komisiju, kura lai netik ween kà pahrrauga nabagu usrauga rihzibu, bet ari it sewischki pagasta waldei sino par wiseem truhkumeem un leek preekschlikumus preekschâ, kà schee truhkumi nowehrschami. Pagasta waldei tad buhtu eespehjams daudz mas skaidras sinas par nabagu mahju dabut un wina waretu tos no komisijas preekschâ nestos preekschlikumus pahrbaudit un tà leetderigi rihkotees. Schahda usraudsibas komisija ari loti noderetu teem pagasteem, kureem nabagu namu naw. Schai komisijai gan buhtu gruhtaks darbs, bet ari winai buhtu daudz swehtibas. Ja stingraka kontrole buhs, tad nabagu apgahdaschana tà mahjâs, kà ari us laukeem buhs peeteekoscha; bes kontroles, tas ir, bes usraudsibas, nabagu apgahdaschana katrâ atgadijumâ buhs loti truhziga un nepeeteekoscha. Scho usraudsibu usdot pagasta wezakam nebuhtu labi, jo winsch jau tà kà tà ar darbeem tà ir apkrauts, ka ari pee wisas labàs gribas winsch scho usdewumu nespès pilnigi eewehrot un to tà usraudsit, kà wajadsetu. Bes ta jau pats par sewi protams, ka winam pilna brihwiba, katru reisi nabagu namu pahrraudsit un pascham par wisu wadischanu pahrleezinatees.

Ja es zaur sawu rakstu buhtu lihdsjuhtibu preeksch nabagu apgahdaschanas aiskustinajis, tad buhtu sawu mehrki sasneedsis. Zeresim, ka schi leeta labosees!

P.

Waj derigi alu dsert koleras laikâ?

Dr. Butul kgs muhsu deenas awisem peesuhtijis sekoscho rakstu, kas pelna eewehroscham, kadèl to ari pasneedsam saweem zeen. lasitajeem:

Daschi schejeenes laikraksti atstahstijuschi kahdu rakstu is „Zeitg. für Stadt und Land“ par alus derigumu pee koleras. Minetà raksta sazeretajs teizas dibinajotees us slawenà koleras pehtitaja profesora Dr. R. Kocha atradumeem. Raksts usslawè alu kà lidsekli pret koleru. Tà par peemehru minetà rakstâ lasams: „alus kà pretkoleras lidsekklis wisaj eewehrojams, kadèl jagahda, ka tas laudim taptu sinams“ . . . „zaur alu newar usnàkt ne kahda sehrga . . . „baziti nomirst alû, tadèl winsch aiskawè ari bazilu attihstischanos kungi, ja tee tur eekluwuschi . . .“

Redakzijas usaizinaja ahrstus isteikt sawu spreedumu par augschmineto rakstu; labaki gan buhtu, ja tas buhtu notizis eepreeksch raksta nodrukaschanas, jo wisi augschminetee teikumi un spreedumi par alu pee koleras ir nepareisi un naw dibinati us medizinas tagadejeem pehtijumeem un usskateem par koleru. Labakee koleras pehtitaji un pasineji spreesch par alus, brandwina un wispahrigi alkoholisku dsehreenu baudischanu koleras laikôs schahdi: „eeslawetà koleras schnaba, jeb zitu alkoholisku dsehreenu baudischana wispahrigi atmetama, turpretim eeteizami besalkohola filti dsehreeni, kà par peemehru kafeja un tehja. „War atlaut mehreni baudit labu alu, war eeteikt labu sarkano wihnu ar nowahritu uhdeni waj bes ta.“

Tà tad glahse laba alus teem, kas eeraduschi pastahwigi dsert alu, peelaischama, glahse sarkana wihna wahjigeem, nespehzigeem, masasinigeem — pat eeteizama. Weens no pamata likumeem koleras laikôs ir — nebaudit ne ka, kas naw wahrits jeb zepts. Tà tad pehz schi likuma wajadsetu ari alu wahritu baudit, alu siltalus weidâ. Nedotu ari ne weenam padomu dsert newahritu alu, ja tas slikts. Tikai tad waretu atkahptees no schi pamata likuma (un sem schahdeem nosazijumeem tikai atlauj weenigi mehreni dsert alu kolera laikôs R. Kochs, Ridels u. z.) proti, ja alus labs, ja tas nahk no bruhscha, kur sewischki stingri skatas us tihribu, ja bes tam alus trauki, (muzas, wahtes, pudeles u. t. j. pr.), top peenahzigi ar wahritu uhdeni isplauzeti.

Daschadi raksti.

Tautas gara mantas.

Sakrahjis P. Pjavinskis, Sehlpileeschôs.

II.

Bites pehrkot nebùs kauletees, tad tahs neisdodas.

Ja pukes otram dodot noschehlo, tad tahs neaug.

Pahr sihksknu escham nebùs pahri kahpt, zitadi to augli lahgi neisdodas.

Ja pahr pagalmu ar ezescham brauz, tad zuhkas sprahgst.

Ja atgadas, ka mirons nomirst ziteem mahjas kaudim neredsot, tad pahrejee teek ar leelu meegu.

Mahras deenâ (25. martâ) nebùs ilgi gulet, jo zitadi wisi guletaji, kustoni un swehri, kà lahzis un ziti, kuri todeen zelas, atstàj zilwekam leelu meegu.

Ja kahds top zaur nesinaschanu par miruschu noturets, tad tas dsihwos ilgi.

Ja zuhku rakumus ezè, tad zuhkas nihkst.

Meitam buhs suni labi barot, tad, tautâs wedot, buhs labs laiks.

Ja grib no sunu reeschanas issargatees, tad buhs sunam neredsot uszelt akmini un eebàst kabatâ.

Ja saglis tikai lihdz wahrteem peelawas sunam nedsirdot, tad ar akmini 3 reis apgreesch ap wahrtu stabu un usleek akmini wirsù, tad suni nedsird.

Kad welnu peemin, tad tas us mehles sehschot.

Ar swilinatu walgu nebùs gowis seet, jo zitadi tahs sirgst.

Leelâ peektdeenâ buhs kraukli schaut, un tad ar kahdu spalwu zepuri aispuschkot, tad ir isdewiba medibâs.

To lodi, kura kahdu reisi kahdu dsihwneeku nobeiguse, buhs pee medibu kules peesset, tad buhs isdewiba mehrki eeschaut.

Kas wardi nogalina, tam mahte drihz mirst.

Jaunu gows peenu nebùs ar nascheem ehst, tad gowei tesmins sprehgà.

Welejotees nebùs ziteem teikt deewpaliga, tad drehbes irst.

Kad audeklu beidz aust, tad jawahra beesputra, ihpaschi ja wilnains audeklis, tad tas buhs beess un labi welas.

Leetu, kas lihst saulitê, sauz par zukura un medus leetu, un tas ir weseligs daschadàm kaitem.

Ja debessbraukschanas deenâ galwu kemè, tad ir bail no pehrkona.

Ja labà aizneesi, tad buhs jasmejas, ja kreisà, tad jaraud.

Kad lopus pawasari pirmo reis dsen ganôs, tad buhs wisas atslehgas aizslègt, kopâ sasteet un wahrtôs semè nolikt un tad lopus dsiht pahri, un atkal, kad tee ganôs jau isdsihti, tad buhs panemt akmini un apskreet 3 reis ganamam pulkam apkàrt, tad lopeem nekahda nelaime nenotiks un tee neisklihdìs.

Ja seewa grib par wihru waldneeze buht, tad tai buhs to rihtu pirms laulibas muti masgat sirgu silê un knopes ar kreiso roku no apakschas us augschu aispogat. Pee altara ejot buhs pahri par wihra galwu pahrskatitees un eedomatees sawu wehleschanos.

Ja ehdot karote peesmelas pilnaka, tad buhs sargatees par otru malu atpakal leet, tad tas ir preeksch welna.

Debess braukschanas deenâ nebùs kokam ne to masako sarinu laust, tas ir tik pat leels grehks, kà kad zilwekam kahdu wainu dara.

Pahr otra lopeem nedrikst klaji preezatees, tad tee nihkulo.

Jahnu deenâ buhs wainadsinu meitam darinat no trejdewinadàm pukem un tad wihtolâ sweest; ja paleek karajotees, tad rudenî iswedìs tautâs, ja nokrit, tad ne.

Lai pehrkons nespertu, tad buhs 3 krustus nolikt, weenu istabâ, weenu istabas preekschâ un weenu pagalmâ.

Kà dahrsa auglus lai baudam?

Eewehrojot draudoschàs koleras breesmas, tagadejâ laikâ, kur dahrsa augli gatawojas, ir no loti leela swara jautajums: „Kà dahrsa auglus lai baudam?“

Kà sinams, ogas un dahrsa auglus neapdomigi baudot, wasaras siltôs mehneschôs iszelas bihstamas wehdera slimibas. Tapat ari sinama leeta, ka neapdomiga auglu baudischana koleras sehrgas dihglischu attihstischanos stipri weizina. No ta ari isskaidrojas, ka zeen. Widsemes gubernatora kungs, kà isgahjuschàs nedelas „Mahjas Weesi“ bija lasams, eeskatijis par wajadsigu, lihdz turpmakam nolehummam, aisleegt pahrdot dahrsa auglus.

Bet ar to ween wehl buhs maz lidsets, ja laudis paschi nebùs usmanigi, jo kas gan war aisleegt, mahjâ auglus baudit, zik tik patihkas, ihpaschi wehl tad, kur sina, ka auglus newar pahrdot un par teem dabut naudu.

Auglus mehdz pa leelakai daļai baudit ar wisu misu, it sewischki masi behrni to gandrìs nekad zitadi nedara. Bet tas nu, luhk, ir pawisam aplam, zaur ko war zeltees nelabas sekas.

„Bet kadèl tad misas ir neweseligas baudit?“ tà warbùt daschs labs domàs. Nu luhk, augłu misas sastàw no tahdàm weelam, kuras muhsu kungis nespèj sagremot un tà tad tiklab kungi, kà ari sarnas welti kairina. Bet netik ween tas, ir wehl zits, kas augłu misas padara bihstamas, prot, us augłu ahrpuses ne reti atrodas leelâ mehrâ wisadi kaitigi, azim nesaredsami dihglischi, kas, zilweka eekschâs eetikuschi, war sazelt bihstamas slimibas.

Tà tad katram war dot to padomu, lai ihpaschi tagad auglus bauda loti sahtigi, pehz eespehjas wahritus jeb zeptus, bet ja ne to, tad katrâ sinâ newajaga misu lihdz baudit. Ogas, kà kirschus, jahnogas, ehrkschku ogas u. t. t., wajaga wispirms kreetni nomasgat tihrâ uhdenî, lai tà kaitigos dihglus pehz eespehjas isnihzinatu.

Ne masak swara jaleek us labu, tihru dseramo uhdeni, kà tas jau sawâ laikâ tuwaki aprahdits. Kur tik eespehjams uhdeni wajaga leetot jau nowahritu.

A.

Is besdeligu dsihwes.

Kà wezàs besdeligas sawus behrnus mahza baribu meklet, par to kahds dabas pehtneeks pasneedz schahdas peewilzigas sinas:

Otrs pamata likums koleras laikâ sahtigi dsihwot wisadôs baudijumôs un sewischki alkoholisku dsehreenu baudischanâ. Tadèt jasargas laudis zaur augschminetâ rakstâ lidsigeem isskaidrojumeem usmudinat us dserschanu.

No eekschsemes.

a) Waldibas leetas.

Wisaugstakais ukass issludinats, pehz kura rudsu, rudsu miltu un wisadu kliju isweschana us ahrsemem atkauta.

Wisaugstaki apbalwojumi. Par uszihtigu un kreetnu deenasta ispildischanu peeschkirti sudraba medali ar usrakstu „Par uszihtibu", nesajami Stanislawa lentâ pee kruhtim: pagasta wezakeem Rigas aprinkî — Ahdaschu mahzitaja muischas, Janim Ohsim; Dinamindes — Peterim Kruhminam; Woleru — Janim Schmidtam; Pinku mnischas mahzitaja — Martinam Behnuscham; Zehsu apr., Zehsu mahzitaja pagasta — Mahrzim Jakobsonam un Wehjenes pagasta skrihwerim — Janim Dsenim. (W. G. A.)

Widsemes gubernatora kungs „W. G. A." islaidis schahdu zirkularu: Pehz notureteem gada tirgeem priwatmuischu robeschâs schahdâs weetâs sakrahjas daschadi netihrumi un mehsli, kas nenokopoti samaitâ gaisu un weizina slimibu isplatischanos. Lai schos nelabgunus nowehrstu, jaeewehro sekoschais:

1) Laukumi priwatmuischâs, us kureem notura tirgu, pa tirgus laiku, kà ari pehz tam janotihra no mehsleem un atkritumeem.

2) Tihrischana jaisdara muischu ihpaschneekeem, kuru robeschâs tirgu notura.

3) Wainigee, kas scho pawehli neispildis, kriht sodâ pehz meerteesn. ust. § 29.

Schee noteikumi nahk spehkâ sahkot no 10. augusta schinî gadâ.

Buhwes nosazijumu rewisija. Nesen atpakal zelu ministerijâ jautajums eekustinats par buhwes nosazijumu rewideschanu un papildinaschanu. Pehdejo gadu prakse peerahdijuse, ka wairak artikuli buhwes nosazijumôs, eewehrojot scholaiku tekniku pee dselszelu, kugu, ehku buhweschanam un mekaniskeem darbeem, palikuschi par nesaejoschamees ar scha laika prasijumeem. Dehl prasijumeem peederigu statutu isstrahdaschanas tapis nodomats eezelt sewischku spezialkomisiju, pee kuras darbeem lai peedalitos daschadas teknískas beedribas, kà ari marines buhwesinscheneeri un kugu-buhweschanas inscheneeri. (Sud. Gas.)

Par sehjas apdroschinaschanam. Kahdâ no sawàm pehdejàm sehdem pagahjuschâ sesiju laikâ walsts padome nolehmuse: usdot peenahkoschàm instituzijam nodarbotees ar jautajumu apspreeschanu par obligatorisku sehjas apdroschinaschanu no waldibas puses. Dehl schahda nosazijuma ispildischanas pee eekschleetu ministerijas top dibinata sewischka komisija, kurai taps usdots isstrahdat projektu par obligatorisku sehjas apdroschinaschanu. Pee schihs komisijas peeder finantschu, domenu un kara ministeriju representanti, kà ari laukſaimneezibas beedribas un zitas eestahdes. (Sud. Gas.)

Upju komitejas. Tà ka projekts par muhsu uhdenszelu usraudsischanas nolikumeem galigi isstrahdats, tad, kà „Graschd." sino, top nodomats dibinat 20 upju komitejas, kuras isdalamas muhsu walsts eewehrojamakôs tahdôs apgabalôs, zaur kureem tek kugoschanai isleetojamas upes. Komitejam buhs uslikts par peenahkumu: 1) usluhkot, ka uhdenszeli peenahkoschâ kahrtibâ, kuram noluhkam katrai komitejai taps peedoti kahdi peedsihwojuschi inscheneeri; 2) nokahrtot kahrtigu pretschu suhtischanas weidu taî rajonâ, kursch katrai komitejai padots; 3) stahtees sakarâ ar tahm atteekoschamees instituzijam, ar kuràm isschkirt jautajumus par laukſaimneezibas komerzielàm buhschanam us uhdenszeleem.

Semneeku banka. Eekschleetu ministerijas lauku nodalâ, peedalotees finantschu ministerijas reprensentanteem, schimbrihscham, kà „Now. Wr." sino, top isstrahdats jauns statutu projekts par semneeku banku. Zaur scho projektu buhschot panàkt eewehrojamu prozentu paseminaschanu par aisnehmumeem un aisnemtà kapitala deldeschanu, kà ari pagarinat kapitala deldeschanas laiku. Wispahrigi nemot, semneeku bankas jaunee statuti lihdsinaschotees muischneeku bankas statuteem.

b) Original-sinojumi.

No Strasdu muischas apkahrtnes. „Kramplauschi" arween wehl nekautrejas ismehginat wilkt sawu lomu, kas wineem ari ar labàm sekmem isdodas, no ka noredsams, ka wini ir ihsti mahksline eeki sawâ amatâ. Tà naktî no 25. uz 26 juliju sch. g. scho rindinu eesuhtitajam issagti — winam mahjâ nebuhdamam — logu uslauschot: 1 kaschoks, 1 seemas mehtelis un ziti drehbju gabali, wehrtibâ apmehram ap 45 rbl. — Seenu pa leelakai daldai schejeneeschi eewahkuschi. Rudsus eesahka plaut julija mehnescha beigâs, kuri graudôs peeteekoschi. Ari kartupelu leelakà daka jau norakti.

Libeesu Çipus.

No Salas. Muhs Saleneekus ari sahk apmeklet garnadschi, lai gan kahdu laiku tee bija pawisam nedsirdeti. Tà naktî no 27. uz 28. juliju Puhrizu saimneeka puischeem uz klehts augschas gulot, kopâ nosagtas daschadas leetas, kà: diwi kabatas pulksteni, weenas bukstina bikses lihds ar westi, weens naudas maks ar 75 kap. naudas; weens pahris kamaschu un daschas sihkakas leetas. Wainigais wehl naw peenàkts. P.

No Mahlpils. Pee mums basnizâ pastàw wehl jo projam zitur par nederigu atsihta „upureschana" waj keseleschana. Waj nebuhtu derigaki, scho atmest un lasit naudu labdarigeem un basnizas noluhkeem kaut kà zitadi? Drustôs peem. naudas dahwinataji war eemest sawu artawu bloda, kuru, draudsei ahrâ ejot, perminders, neweenu ne-apgruhtinadams, pee basnizas durwim tura. Peebaldzeets.

No Drustu draudses. Ja runajam par labeem zeleem Baltijâ, tad Drustu draudse gan alasch pirmâ weetâ stahdama. Drustu zeli atrodas wislabakâ kahrtibâ. Pateiziba par to nahkas Drustu draudses zelu pahrraugam zeen. Bringu dsimtkungam fon Danilow kgm. Aufu Janis.

No Wez-Drusteem. Julija pehdejâs deenâs, neusmanigi plinti nemdams, saschahwàs rokâ Wez-Drustu muischas lauku sargs L. kgs. Aufu Janis.

No Aulukalna, Drustu draudsê. Aulukalna pagasts sastàw no 24 semneeku mahjam, uhdens sudmalam, 2 krogeem, krahsotawas un 2 material-tirgotawam. Krahsotawa pastàw jau wairak gadus. Aulkalneeschi lasa schahdus laikrakstus: 4 eks. „Balss", 4 eks. „Deenas Lapas", 2 eks. „Austruma", 1 eks. „Mahjas Weesa" un 1 eks. „Baltijas Wehstnescha", kà ari 1 eks. „Ueber Land und Meer" un wehl weenu wahzu laikrakstu. Kahdas grahmatas Aulkalneeschi lasa, redsesim no Kruhminu Jahna un Jannau'u Kahrla kopeji krahta materiala, kuru wini drihsumâ eesuhtis „Derigu grahmatu Apg. Nodalai". Aufu Janis.

No Bringeem. Bringi ir masa Widsemes muischina; atrodas Zehsu aprinkî, Dsehrbenes-Drustu draudsê. Neweens laikrakstis naw wehl par teem sinu nesis. Bringi peeder W. fon Danilowam; pagasts peeweenots jau no seneem laikeem Wez-Drustu pagastam. Attihstibas sinâ Bringeneeschi stahw us wehl deesgan sema pakahpeena; laikrakstus lasa mas. Neskatotees us to, ka W. fon Danilows saweem apakschneekeem loti labs kungs, saimneeki atrodas paradôs. Ja prasitum, no kam gan tas zelas, tad jaleezina, ka tur atkal wainigi tee paschi wezee krogu preeki. Kahdas grahmatas Bringeneeschi lasa, to redsesim it labi no Wez-Drustu pag. rakstweschа Mellupa kga drihsumâ klajâ laista raksta „Sinas par to, ko Bringeneeschi lasa ꝛc.", kuru Mellup kgs, zik man sinams, eesuhtis drihsumâ „Derigu grahmatu Apgahd. Nodalai." Aufu Janis.

Wehl no Bringeem. Julija mehn. sahkumâ uhdens isnesa Bringu uhdens sudmalu aisdambejumu. Neskatotees us to, ka uhdens, krastus pahrkahpdams, padarija leelus saudejumus lejpusê atrodoscho saimneeku plawam, kuras tapa pahrpluhdinatas un peenestas ar semem, daudseem zaur scho ari laba pelna zehlàs, proti, swejneekeem. Tee sanehma papilnam siwju. Daschi bij nadarbojuschees ar siwju kerschanu pat wairak deenas no weetas. Aufu Janis.

No Nitaures. Bij Nitaurê wisadas eestahdes, truhka tikai krahsotawas un schahds truhkums bij gruhti sajuhtams, jo Zehsis, kura mums tuwakâ pilsehta, pahrak tahlu. Krahsotawas atwehrejs Aulukalna krahsotajs A. F. Elias kgs. Elias kgm, zik man sinams, lihdschinejâ weetâ daudz ustizibas dahwats. Ses abàm fabrikam Aulukalnâ un Nitaurê, winam ari wairakâs weetâs darba peenemschana, peem. Wez-Peebalgâ, Skujenê, Dsehrbenê u. z. Aufu Janis.

No Koses, Skujenes draudsê. 15. julijâ Klawkalnes Plahnu J. Bruhkscha gans usgahjis netahlu Koses robeschâs, Koses Drapmanu Maspola teesâ, pilnigi satruhdeschanâ pahrgahjuschu wihreescha lihki. Tuwaki apluhkojot israhdijees, ka tas zaur pakahrschanos no schihs pasaules atschkihrees, jo weens gals strika wehl bijis ap kaklu un otrs pee ne resna elkschna karajees. Maspola gans jau ilgaku laiku atpakal runajis no nelabas smakas. Pehz polizijas apraudsibas smirdoschee truhdu kauli, us polizijas pawehli, tika aprakti. Kà pehdigi laudis runà, tad satruhdejuschais zilweks bijis kahds pee Drobuschu pagasta peerakstijees O. un staigajis pa seemam linus kulstidams. Seemâ winsch wehl redsets Koses Gehrkenu krogâ. Janis Zveedris.

No Klawkalnes, Skujenes draudsê. Ka dascham zilwekam ir pahrdabiga swehra duhscha un niknums, to peerahda sekoschais: Kahda seeweete eewedusе sirgu purwâ un tad nehmusês winu ar pastalu auklam nokàrt, aisschnaugdama purnu un kaklu, sagreesdama strikôs ar kluhgu un tad ar kahdu sewischku resnaku striki, kura weens gals bijis peeseets pee kakla zilpas, norahwuse nabaga lopinam galwu pee semes. Schahdas mokas nabaga sirdsinsch zeetis, kamèr saimneeks winu rihtâ usgahjis un gan wehl pee dsihwibas atradis. Janis Zveedris.

Wehl no Klawkalna. Ruhpju pilnu waigu schejeenes semkopji skatas nahkotnei preti, jo kà lihds schim rahdas, tad schejeeni peemeklès gluschi wahja rascha. Rudsi, leela slapjuma un wehja dehl, nedabuja lahga isseedet. Wasaraja us kalneem ir laba, bet eelejâs no slapjuma gluschi isputejuse; tas pats sakams ari no kartupeleem. Seens pee mums ir audsis pa widam, purwa plawâs gan ir masaka sahle nekà pehrngad; seena eewahkschanu loti kaweja slapjais laiks. No 21. lihds 31. julijam, kur schihs rindinas rakstu, naw neweena deena bijuse, kad leetus nelist. — Pee mums 21. un 22. julijâ bija tahds leetus, ka upes tapat kà pawasarâ pahrpluhda; us „Amatas" nopkautais seens tika aisnests. Tais paschâs deenâs tanis pagastôs, no Klawkalnas nemot us rihteem, bijuse krusa, reeksta leelumâ, kura laukeem leelisku kaitejuse. Sibens aisdedsinaja Klawkalnas rentneekam Tehwinam seena kaudsi. Sibens, no kaudses ahrâ nahkdams, us trim staram trahpija: suni, kas bija us weetas nost, gana meiteni, kura tai brihdi pee kaudses mekleja patwehrumu, kà ari minetà rentneeka puischa seewu. Gana meitene eewainota plezâ un abâs guhschâs, bet minetà seewa weeglaki. Atkal peerahdijums, ka pehrkona laikâ newajaga patwehrumu meklet pee kaudsem. J. Jakobsons.

No Irschu kolonijas. Sche notika schahds usbrukums: W. mahjas nomneeka ganu meita ganija meerigi sawu ganamu pulku. No kruhmeem peewilkàs diwi Tschigani un kà issalkuschi wilki klupa treknakam aunam wirsû. To redsedama, ap 15 gadus wezà gane sahka stiprâ balsî kleegt, un tà ka mahja neatradàs tahli, tad mahjneeki, to dsirdedami, steidsàs ganei paligâ. Tschigani, manidami, ka lahga nebùs, atlaida aunu un nu usbruka paschai ganei, to sagrahbdami pee mateem un kakla un eespeesdami kruhtis. Mahjneekeem tuwojotees, Tschigani ar wisu gani pasuda meschâ. Tagad nu notika pakal dsihschanàs. Netahlu no mescha malas Tschigani sawu upuri — ganu meitu — bij nometuschi semê un paschi aislaiduschees projam. Mahjas saimneeze pirmà atrada gani meschâ, nedsihwu pee semes gulam. Tà ka nu bij wehriba jagreesch us lihds nahwei nomozito ganu meitu, tad Tschiganus pameta un steigschus pasinoja to weetejam ahrstam Dr. Neubert kgm, kura dsihwoklis tikai ap weenu wersti tahli no notikuma weetas atrodas. Ahrsts wehl pamanija ganê dsihwibu un isleetaja wisus lidseklus, lai nelaimigo waretu glahbt, kas winam ari pilnigi isdewàs. Pa to starpu jau ari bij pasinots kolonijas schulzam (pagasta wezakam), kursch isrihkoja Tschiganu guhstischanu, pee kam isdewàs notwert diwus Tschiganus ar winu familijam. Ismekleschana no teesas puses ussahkta. O. A.

No Leepkalnes Osoleem. Diwi wihri, scha pagasta beedri, A. A. un J. Sch. nodoti teesai par wiltigas leezibas doschanu pee pagasta teesas zaur uspirkschanu. O. A.

Wehl no Leepkalnes Osoleem. Naktî no peektdeenas us sestdeenu, 31. julijâ, sche bija redsams sweschads dabas parahdijums. Wispapreeksch pahrsteepàs no wakareem us rihteem balta strihpa, stipru gaischumu dodama, gandrîs lidsiga warawihksnei. Kad schi strihpa nosuda, tad zehlàs sahrts gaischums no seemel-wakareem, peenemdamees arween leelaks un aissteepdamees lihds tagadejam saules zelam. Gaisma bij tik leela, ka wareja wissmalkakàs sihmites us kabatas pulksteni saredset un pulksteni rahdija 12. stundu. Wiss horizonts pahrklahjàs sahrtâ gaischumâ. Pehz laba brihscha, taî weetâ, kur saule pusdeenâ stahw, sawilkàs apalsch gaismas rinkis, kas it kà lihpenet lihpeneja. Nu sahrtais gaischums sadalijàs lokſnainàs gaismas schkeltnês daschadâs krahsâs un schihs schkeltnes it kà sibeni schauj us apalo gaismas rinki un is rinka atkal pretim schihm. Zihninsch wilkàs ap 3 minutem. Pehz zihna rinkis issuda un ta weetâ eeradàs tahdas paschas gaismas schkeltnes no deenwid-rihta puses un nu zihninsch eesahkàs no abàm pusem, weena gribeja atbihdit otru, sibena ahtrumâ no rihta puses sadewàs gaismas schkeltnes wakarôs un atkal atpakal. Zihninsch wilkàs ilgaku laiku, pee kam gaismotàs lokſnes abâs pusês daschadâs krahsâs rotajàs un manami bija sadsirdama gaisâ sawada schihksteschana. Beidsot wakara gaischumi rihta gaischumus rihtôs sabihdija, kur tee issuda. Makons.

Krusas negaisi, wispahri pa Widsemi 21. julijâ padarijuschi daudz eewehrojamus saudejumus pee druwam. Wiswairak Skujenes apgabals zeetis no krusas negaisa un tapat ari ap Mahlupes krasteem. Krusa no Litenes pahrgahjuse Witebskas gubernâ, kur ari, kà dsirdams, posta pehdas atstahjuse. S. Atkils.

No Lehdurgas. Weetejà Labdaribas beedriba swehtdeen, 2. augustâ, isrihkoja salumu balli „pee ragu musikas" Widrischu muischas parkâ. Weetina preeksch salumneekeem ir loti jauka. Us programam bija rakstits, ka salumu balle tiks swineta pee ragu musikas, bet salumôs ragu musika nebija nekur redsama. Par musikanteem bija isredseti kahdi kroga sehni ar harmonikam. Publika bija papilnam eeradusês. Jurmalneeks.

No Gaujenes. Tahs mahjas, kur mehs dsimuschi un usauguschi, kur mehs sawas jaunibas deenas pawadijuschi, ir mums katram mihlas un dahrgas. Schinis weetinâs mehs labprât wehlamees wehl ari sawas turpmakas dsihwes deenas pawadit. Ari mums, Gaujeneescheem, nu reis tas laiks peenahzis, kur muhsu tehwu mahjinas teek us dsimtu pahrdotas; ari mums neweenam negribas no sawas mihkàs dsimtenes schkirtees, bet labprât gribam tur us preekschu palikt. No 27. lihds 29. julijam mums bij eemaksaschana. Eemaksas nauda bij 100 rbl. un kontraktu nauda 20 rbl. Nahkoschâ pawasari buhs leelakà maksaschana. Minetâs deenâs ari no zitureenes Gaujenê bij sanahkuschi wihri beeseem makeem, bet netika pee eepirkschanas peelaisti. Tonis.

c) Baltijas notikumi.

Widsemes mahzitaju scha gada sinode buhschot Walmeerâ un eesahkschotees 19. augustâ.

Zehsu-Walkas III. eezirkna meerteesnescha sehdeklis ar 2. augustu pahrgahjis no Westeenes us Wez-Peebalgu.

Pinku un Dreilinu meschôs, kà „D. Z." sino, pamanits sawads taurinsch, kuru nosauz par „nonni". Schis taurinsch ahrsemês daschôs apgabalôs stipri nopostijis meschus. Muhsu gubernâs tas lihds schim wehl nebijis manits.

No Alukſnes „D. Z." sino, ka weetejais uradniks netahlu no leelzeka atradis semê gulam zilweku, kuram bijis kakls pahrgreests un galwa breesmigi ar nasi sadurstita. Nokautais israhdijees par kahdu semneeku, kas wedis diwus arestantus no weena pagasta us otru. Arestanti zetâ usbrukuschi sawam wedejam, winu nogalinajuschi un tad paschi aisbehguschi. Sperti nopeetni soli, lai isbehguschos slepkawas apzeetinatu.

Jelgawas Latw. beedribà scho swehtdeen, 16. augustâ, buhs teatral-musikals wakars, pee kura peedalisees daschi jauni spehki.

d) No zitàm Kreewijas pusem.

Reserwes militar-ahrsti un feldscheri, pa koleras laiku, kà awise „Rusk Inw." sino, us Wisaugstako pawehli eesauzami wajadsigâ skaitâ, newis us mahzischanos, bet papildinaschanai us 6 nedelam peedalami militar-ahrsteem, waj personalam ziwildseedinaschanas eestahdês.

Wirchows, slawenais Wahzu ahrsts, scho treschdeen atbrauza Peterburgâ un winam par godu tureenes ahrsti otrâ deenâ isrihkoja goda meelastu.

Sinas par koleru. Pehz sinojuma „Wald. Westu." no 11. augusta sehrgas peemekletôs apgabalôs pehdejâs deenâs ar koleru saslimuschas

---

Kahdâ pehzpusdeenâ — tà sinamais apluhkotajs stahsta — es laukâ redseju, kà kahds besdeligu pulzinsch mundri schurp un turp lidinajàs. Kà rahdijàs, besdeligas peedereja pee weenas familijas; mahtiti un tehwinu neschauboschi wareja isschkirt no behrneem winu leelaka auguma dehl. Kad jaunàs un wezàs besdeligas bija deesgan islidinajuschàs, tad wezee eesahka masinajos mahzit. Kahda no wezajàm besdeligam atnesa wistas spalwu, kuru parahdija jaunajàm besdeligam, bet tad lihds ar wisu spalwu uslidoja gaisâ un kahwa spalwai semê krist, bet tani pat azumirkli otra wezà besdeliga peesteidsàs un spalwu skreenot sakehra. Schahdu rihkoschanos atkahrtoja labu brihtinu, kamèr jaunàs besdeligas, kà rahdijàs, bija brihnum issalkuschas un nu ari sahka spalwu nokert, spahrnôs skreedamas. Bet spalwu newar baudit, kadèt katra to atkal laisch is knahbja semê krist un nu atkal zita to noker. Tiklidz jaunajàs besdeligas wairs nekahro spalwu nokert, kad wezajàs to atkal noker un laisch semê krist.

Kad ar spalwu bija deesgan ismehginajuschees, tad kahda no wezajàm besdeligam us brihtinu pasuda, bet nu knahbi atnesa kahdu taurinu, ar kuru rihkojàs tapat, kà ar spalwu, kamèr taurinsch pehdigi nedsiws nokrita semê, jo besdeligas neweena nekahroja to apèst.

Pehz tam skolotajs atkal bija atnesis zitu mahzibas preekschmetu, prot, bija kahds kukainits, pehz kura issalkuschàs jaunàs besdeligas kahrigi karstija. Tà tas gahja labu laiku; wezàs besdeligas atnesa arween zitus kukainus, kurus jaunajàs mehginaja nokert. Kukaini, kà rahdijàs, tapa atnesti pehz finamas kahrtas, arween masaki.

Bija tà ap plkst. 6 wakarâ, kad mahzibas pahrbaudijums beidsàs. Jaunajàs brehza tagad nemitoschi: „Ehst, ehst!" Wezajàs, newaredamas wairs sawu behrnu waimanâs noklausitees, tagad aisstrehja us tuwejo dihki, wirs kura uhdens masi kukainischi miljoneem rotalajàs. Wezee skrehja us wisàm pusem, jaunajee wineem steigschus pakal. Skreenot jaunàs besdeligas dabuja nokert pa kukainischam un nu atrada, ka tee ir pilnigi pehz winu garschas, kadèt, no issalkuma mozitas, sahka it mudigi ween kukainischus sakert un norit. Wezajàs besdeligas, kà rahdijàs, waren preezajàs par sawu behrnu wehrigo galwu, ka tik ihsâ laikâ winus ismahzijuschas par tik slaweneem medneekeem.

Te wehl otrs eewehrojams atgadijums.

Kahds dahrsa ihpaschneeks Stutgartê brihnodamees pamanija, ka besdeligu ligsdai, ko winas nesen ehkas paspahrnê bija usmuhrejuschas, zaurums jau pahra deenas bija gluschi zeeti aismuhrets. Brihnodamees par to, dahrsa ihpaschneeks uskahpa lihds ligsdai un ar kabatas nasi islausa ligsdâ zaurumu. Brihnumi bija wehl jo leelaki, kad ligsdâ atrada 5 gluschi jauninus — swirbulenus. Kà rahdijàs, nekaunigee swirbuli bija besdeligas is ligsdas padsinuschi un to sawàm wajadsibam eenehmuschi. Bet besdeligas, gribedamees saweem ligsdas laupitajeem atreebtees, bija ahtri ligdsas zaurumu aismuhrejuschas un tà swirbulu behrnus noslahpejuschas. Atreebschanàs ir salda! —eets.

24,303 personas, nomirušchi 11,785. To starpâ Peterburgâ saslima 170, nomira 50, Maskawâ sasl. 18, nom. 19. Starp teem apgabaleem, kurus sehrga peemeklejuse, top mineti ari diwi zeemi Lublinas aprinki (Polijâ), kur pehdejâ nedelâ saslimuschi 34 un nomirušchi 13 zilweki. Reetum-Sibirijâ sehrga peenemotees leelumâ, kamèr wakara pusê no Maskawas neweenâ weetâ sehrga naw parahdijusès, isnemot Peterburgu.

Pastahwiga pretschu isstahde. Peterburgas fabrikanti un ruhpneezibu ihpaschneeki nodomajuschi eerihkot Peterburgâ pastahwigu pretschu isstahdi, kurâ katrs ruhpneezibneeks war isstahdit sawu raschojumu prowes un musturus, teem peeleekot klaht winu pahrdoschanas zenas. Zaur tahdu isstahdi top domats panâkt tirdsneezibas nolihgumus bes widutaju dalibas un otrkârt darit fabrikanteem eespehjamu, sawas prezes papildinat un jau pee laika tahs pahrlabot. Bes tam zaur schahdu isstahdi top domats panâkt isstahdito pretschu zenu paseminaschanu, kas waretu rastees zaur to, ka tirdsneezibas noslehgumi top padariti weenkahrschaki, nowehrsti daschadi direkti un ziti isdewumi, kâ komisijas maksajumi, lokala ihre u. t. t. (Now. Wr.)

Somijâ, Uudenkaupungas tuwumâ atrasts selts. Rakschanu naigi ween turpinot.

Maskawâ scho otrdeen atklahja starptautisku zoologijas saeimu.

Jauni telegrafu stabi. Us Nikolaja un Warschawas dselszelu linijam drihsâ laikâ wisi koka telegrafu stabi tapschot pahrmainiti pret sewischki konstrueteem jauneem stabeem us dselses pamata.

Par Tabakas audsinaschana Turkestanâ. Schai apgabalâ labakas sortes tabakas top audsinats tikai no ta laika, kur Kreewi tur eesahkuschi tabaku kopt. Pirmàs tabakas plantaschas Taschkentâ eerihkojis Perwuschina tirdsneezibas nams, kursch ari tagad tur nodarbojas ar scho produkzijas arodu, pee kam tabakas audsinaschanai isleetojamais semes laukums ar katru gadu top paleelinats. Wehlak eesahka ari ziti atzelojuschi Kreewi nodarbotees ar tabakas audsinaschanu, pee kam pee wineem strahdadamee Turki eepasihstinajàs, kahdejadi apeetees ar tabaku. Beidsot tee eerihkoja paschi sawas plantaschas un tahdejadi schai nowadâ nodibinajàs Turku dseltenàs tabakas un Amerikanu tabakas audsinaschana. Schimbrihscham Taschkentas apgabalâ no tabakas plantascham eenemtais semesgabals istaisa ap 63 desetinas leelu laukumu. Ari Samarkandâ tapis mehginats tabaku audsinat, bet tur schahdi usnehmumees naw wis isdewuschees, jo truhzis tahdu strahdneeku, kas prot ar tabaku apeetees. Klimatiskee un semes apstahkli Taschkentas apgabalâ ihsti noderigi tabakas audsinaschanai, no kam ari atkarajas tur audsinatàs tabakas labums. Spezialisti atraduschi, ka tur audsinata tabaka eewehrojama winas sewischkas aromas un ihpascha labuma dehl.

Par petroleja isweschanu us Indiju. Batumâ, kâ Tiflisas awise „Now. Obosr." sino, drihs taps isdarits pirmais mehginajums west us Indiju waleji eeleetu petroleju. Londones firma Samwels un dehls pastelejuse preeksch schi noluhka pehz gluschi jauna sistema peezus ar petroleju pildamus twaikonus, kuri atpakal warès west prastu eelahdejumu. Katrs twaikons warès usnemt uz reisas ap 250,000 pudus petroleja. Pirmais no scheem twaikoneem top sagaidits Batumâ jau drihsâ laikâ, pee kam „Kaspijas Melnàs juhras petrolejas ruhpneezibas beedribai" nahksees scho kugi peelahdet ar petroleju. Suhtischanas top isdaritas us Sammwela un beedru rehkina un risiko, kursch pirzis petroleju no Kaspijas-Melnàs juhras beedribas.

No Rigas.

Konzerts Rigas Latw. beedribas namâ taps isrihkots swehtdeen, 23. augustâ. Pee konzerta peedalisees profesori Jurjanu Andrejs, J. Wihtols un Ludw. Behtinsch, kâ ari kapelmeistars J. Osols, solo dseedataja M. Brauer kdse, J. Gerlina kgs un kahdi labakee Rigas Latw. dseed. kori. Tà tad konzerts apsola retu baudijumu.

Derigu grahm. apgahd. Nodala. Pehz garaka wasaras brihwlaika Nodala sapulzejàs pirmo reisi schinî pusgadâ. Is sinojumeem, ko Nodalas preekschneeks un wina weetneeks sehdê pasneedsa, ar preeku waram sinot, ka Nodala naw wis pa wasaru snauduse, bet ari pa brihwlaiku sekmigi turpinajuse sawu darbibu. Kà eewehrojamakais, ko Nodala schai brihwlaikâ pastrahdajuse, usskatama Geiki geologijas isdoschana. Grahmata, kura tagad gatawa un buhs schihs nedelas beigâs pehrkama, ir 8 drukas lokfnes beesa, ar 57 sihmejumeem, us smalka papira drukata, glihti eeseeta un maksà tikai 25 kap. Tik lehti schi pate grahmata naw ne weenâ walodâ dabujama. Schahdas grahmatas Latweescheem lihds schim pawisam nebija, tà tad Nodala scho robu ispildijuse kà labak newar wehletees. Schi jau zeturtà grahmata, ko Nodala schinî gadâ isdewuse. Japreezajas, ka ari Nodalas labwehlu skaits arweenu wairojas, jo preekschneeks sinoja, ka Nodalas lozeklis S. Nowitzki kgs usdewis kahdus 7 jaunus beedrus weizinatajus. Ari pee ziteem Nodalas lozekleem wairak weizinataju peeteikuschees. Tahlaku Nodala nolehma tuhlit nodot drukâ Apsischu Jehkaba rakstu 1. burtnizu, kurâ atradisees stahsts „Pee pagasta teesas". Beigâs tapa issazita wehleschanàs, kaut wisi tee, kam kahdas maksaschanas waj nu par pahrdotàm grahmatam, waj par ko zitu, pasteigtos ar eemaksu, jo bes naudas Nodala nespès sekmigi darbotees. R. Ad.

Rigas krahschanas un aisdoschanas beedriba scho pirmdeen, 10. augustâ, swineja sawus 10 gadu pastahweschanas swehtkus.

Apteekneeku mahzeklu eksameni Rigâ schogad sahksees 3. septembrî. Luhgumraksti ar wajadsigeem dokumenteem taps peenemti 1. un 2. sept. mahzibas apgabala kuratora kanzlejâ no plkst. 2½—3½ pehzpusdeenâ.

Par Keisareenes Katrinas II. pilsehtas skolas inspektoru pagaidam eezelts Arensburgas pilsehtas skolas inspektors F. Grigorjew kgs.

Lauschu kehkus, kâ „R. W." sino, nodomajuse Rigâ dibinat jauna sabeedriba. Personam, kas grib eestahtees sabeedribâ, jamaksà wismasakais 1 rbl. par gadu, kuru naudu isleetos beedribas noluhkeem.

Stingru, bet taisnigu sodu, kâ „R. W." sino, dabujis desu sarnu tihritawas ihpaschneeks M. S. par to, ka muzas, kurâs sarnas tihra, bijuschas netihras un smirdejuschas tà, ka ne tuwumâ newarejis twertees. Wainigais noteesats us 14 deenam aresta, tapat winam jaaismaksâ par 12 muzu aisweschanu un isnihzinaschann, kâ ari par mineto telpu desinfizeschanu.

Zeen. lasitajeem pee scha numura pasneedsam sewischkâ peelikumâ rahditaju par II. labdaribas loterijas islosejuma winnesteem, ka tas nodrukats „Wald. Westn." — Winnestus war sanemt waj nu walsts bankâ Peterburgâ, jeb winas nodalâs. Winnetaji sawas biletes war suhtit taisni us walsts banku Peterburgâ, pee kam jausdod pilniga pareisa adrese. Walsts banka tad winnestu peesuhta pa pastu, atwelkot suhtischanas maksu. Kuponus war ari nodot walsts bankas kantorôs un nodalâs, kuras tad no Peterburgas isgahdà, ka winnests top atsuhtits. Biletes jeb kuponus suhtot taisni walsts bankai Peterburgâ, jaleeto schahda adrese: С. Петербургъ, Государственный Банкъ (по лотерейному дѣлопроизводству).

Salamonska zirks scho sestdeen, 15. augustâ, Rigâ eesàks sawas israhdes. Zirks pa wasaras laiku pahrbuhwets un padarits daudz koschaks. Starp mahkfleneekeem atrodotees daudz jaunu spehku.

Sakerti sagli. Naktî us 1. augustu slepenpolizijas agenti apzeetinaja trihs pasihstamus un koti bihstamus saglus. Weens no teem, wahrdâ Jekabs Ansis, isdarijis pehdejâ mehnesî schahdus noseegumus: 9. julijâ sch. g. daschadu pretschu sahdsibas, 75 rbl. wehrtibâ, Schmula Kahna tirgotawâ pee Aleksandra eelas, namâ Nr. 114; 29. tas nolaupija ar diwu beedru peepalidsibu muischneekam Andrejam Bogdanowitscham daschadas drahnas, 30 rbl. wehrtibâ un 31. julijâ tas usbruka semneekam Sihmanim Waldbergim, tam nolaupidams 106 rbl. skaidrâ naudâ. Apzeetinatee noseedsneeki nodoti teesai.

Leela sahdsiba. 7. augusta wakarâ, pa israhdes laiku Hagenskalna teatrî fotografam K. Sch., bufetes istabâ is swahrku kruhschu kules tapuschi issagti 2650 rbl. skaidrâ naudâ. Ismekleschana ussahkta.

Useeta sahdsiba. Slepenpolizijas nodala dabuja sinat, ka Walmeeras eelâ, kahdâ masâ tirgotawâ topot pahrdotas schaubigas prezes, ap 200 rbl. wehrtibâ. Sahdsibas tapuschas isdaritas no Lira un Danzigera rakstamu leetu tirgotawu strahdneekeem. Weens no teem apzeetinats un nodots teesai. Otrs, kursch jau bijis atlaists, top meklets.

Atrasti lihki. 7. augustâ Daugawâ, preti pilei, tapa atrasts kahda nepasihstama zilweka pilnigi satruhdeschanâ pahrgahjis lihkis. Lihkis tapa nodots sekzijas kambarim — ismekleschana ussahkta.

— 8. augustâ, Sarkandaugawâ, Berlina sahgu dsirnawu tuwumâ tapa atrasts kahda 8 gadus weza puisena lihkis. Tapa ispehtit, ka puisenu sauz Jahni Grundschteini, ka winsch dsihwojis Garainu eelâ Nr. 72, pee saweem wezakeem un swejodams noslihzis. Wina lihki nodewa wina wezakeem.

Nahwigs eewainojums. Us Rigas-Bolderajas dselszela treschâ wersti, 8. augustâ waktneeks eerandsija kahdu ap 25 gadus wezu nepasihstamu zilweku gulam, kuram wilzeens Nr. 73 bij nogreesis abas kahjas un weenu roku. Drihsi pehz wina noweschanas slimnizâ tas nomira. Ismekleschana ussahkta.

Ugunsgrehki. 5. augustâ, Trihsweenibas eelâ Nr. 9, kahdâ schkuhni ais nesinama eemesla uguns iszehlàs, ko mahjas eedsihwotaji tuhdal nodsehsa, bes ka tas buhtu padarijis kahdus saudejumus.

— Us 2. Ganibu dambja 8. augustâ, ap pulksten 1 pusdeenâ, „Prowodnika" fabrikas katlu telpâs uguns iszehlàs. Ugunsdsehsajeem isdewàs uguni nodsest weenas stundas laikâ. Saudejums sneedsas pee 6000 rbl.

Juhrmalas notikumi.

Useeta sahdsiba. Pagahjuschâ mehnesî Bilderlinôs, us Leelà prospekta, namâ Nr. 19, peemahjojoschai Bing kdsei tapis nosagts selta pulksteniš ar kehdi. Togad slepenpolizijas agenti Rigâ apzeetinajuschi kahdu puisenu, kuram bijuse selta kehde. Puisens atsinàs, ka kehdi ar pulksteni tas nosadsis kahdam sawam beedrim un ka pulksteņš paglabats Eekschrigas 1. eezirkna kanzlejas preekschnamâ. Apsihmetâ weetâ pulksteni atrada. Otris puisens atsinàs, ka winsch nosadsis schahs leetas Bing kdsei. (R. P. P. A.)

Grahmatu galds.

„Austrumâ" 8. burtnizai schahds saturs: 1) Jahnu wakarâ. No A. Matschulana. 2) Schuhpuka dseesma. No Wensku Edwarta. 3) Wehstule is dsimtenes. 4) Sirdspukite. Stahsts is tautas dsihwes no Augusta Deglawa (Beigums). 5) Mahminai. No Klintenu Jahna. 6) Krischjahnis Waldemars sawâ dsihwê un darbâ. Pehz daschadeem materialeem sakrahjis un aprakstijis Aronu Matifs (Turpinajums). 7) Nahwes breesmâs. No Bindu Ata. 8) Musikas sahkums, buhtne un usdewums. Apzerejums no Nikolaja Allunana. 9) Zeribas. No Pabehrscha. 10) Sudmalneeku Lihsina. W. Heimburgas romans. Tulkojis K. Schuberts (Turpinajums). 11) Behrniba. No Pabehrscha. 12) Trihs tschiganeetes. „Austrumam" sihmejis J. Liebergs, grawejis M. Buschs. 13) Par koleru. 14) Dsejols. No L. Semgaleescha. 15) No Rigas lihdz Inwernesei un atpakal. Zekojuma aprakstis no Wihksninu Teodora. 16) Sihkumi. „Austruma" turpinajums par semkopibu. — Bilschu peelikums: Kurbads dsenas pakal Raganai, kura aisnes Spodru pahr juhru. „Austrumam" sihmejis A. Baumanis, grawejis M. Buschs.

Saimneezibas padomi.

Lai aissargatu pukes pret apfalschanu, aukstàs naktis, loga tuwumâ, tad jausklàj us katru puki papiri, jo tam ir leela spehja, aukstumu atturet. Atkal otrs lidsekllis ir, nolikt starp pukem trauzinus ar uhdeni. Sinams, ka uhdenam saws siltums jaisgaro, zaur to teek apkahrteja gaisa temperatura fasildita.

Koka traukus, kurôs bijis petrolejs, war istihrit ar kalku schkidrumu, un drusku balsinamàs radses. Pehz ruhpigas isskaloschanas jaschahwê un kerosins buhs pawisam no trauka isgahjis.

Elas plankumus is bukskina war isnemt, kad usklàj drehbi us galda, apslapina plankumu ar tihritu terpentina spirtu un isbersê ar mihkstu pluhksnainu papiri. To wajaga atkahrtot wairak reises un pehz tam drehbi iskàrt lauka, lai pasûd nelabà terpentina smaka. P. Plavinskis.

Kugneeziba.

Sinas par kugeem. 3-m. schoners „Jakob", kapt. Osolinsch, 3 aug. dewees no Grangemutas uz Rigu; „August Julius", kapt. Kwels, no Rigas braukdams, 5. aug. aissneedsis Traweminditi; 3-m. schoners „Amalie", kapt. Sielemans, no Rigas eedams, 6. aug. eegahjis Grangemutâ un no pehdejàs ostas dewees uz Rigu 5. aug.; „Rosalie", kapt. Sielemans II., un 4-m. schoners „Andreas Weide", kapt. W. Weide, no Buenos Aires sehgeledami, 5. aug. sasneeguschi Grimsbi; 3-m. schoners „Anna Olga", kapt. Matusals, no Wentspils braukdams, 6. aug. sasneedsis Nieuwe Waterwegu; Wentspilsneeks „Silvanus", kapt. Plahzinsch, no Wentspils sahdinu wesdams, 7. aug. pagahjis garam Helsingerai; „Banga", kapt. Wihtols, no Rigas eedams, 6. aug. sasneedsis Faversham (Anglijâ). Austras sabeedribas 3-m. schoners „Austra", kapt. Lasis, 11. augustâ dewees zelâ no Liwerpulas us Wilmingtonu (Seemel-Amerikâ).

Schereburgas reidâ (Franzijâ) tagad drihsumâ beigs buhwet kugi, kuram Franischu suhrleetu walde peegreesch sewischku wehribu. Prot, schis kugis ees apakfch uhdens un taps dsihts ar elektriku spehku. Kugis ir ap 60 pehdu garsch un spehs 18 mesglus stundâ pa uhdens apakschu braukt. Us kuga atradisees 15 wihri. Kà aprehkinats, tad kugis spehs 5 stundas ilgi braukt pa uhdens apakschu, pee kam winam nemas newajadsès nahkt wirs uhdens.

Lihds 12. augustam 1892. g. Rigâ atnahkuschi 971 kugi un isgahjuschi 955 kugi.

Is muhsu weesigàs sadsihwes.

Katrindambja dseed. beedr. Swehtdeen, 16. aug. Pawasara beedribas dahrsâ: Balle.

Bischu muischas pal. beedr. Swehtdeen, 16. aug., Puku balle.

Rigas atwal. kareiwju pal. beedr. Swehtdeen, 16. aug. plkst. 11 pr. p.: Isbraukums us Luzawa salu.

Dseed. beedr. „Imanta." Swehtdeen, 16. aug., Wehrmanudahrsa mineraluhdenu eestahdes sahlê: Puku balle.

Wakejas wehstules.

S. A. — B. Juhsu wehlejumos zeram nahkamâ gadâ eewehrot.

Andr. Berkm. — P. Tahdus sinojumus newaram isleetot.

Dur. P. — D. Us apsolitem rakstem gaidism.

Sw. A. — P. Juhsu original stahsts par daudz sekls isdewees, tà ka pee wislabakàs gribas ne spehjam to isleetot. Red.

Deewkalpojumi.

Swehtdeen, 16. augustâ 1892. g.

Jahna basnizâ	pulksten	9	mahzitajs	Bernewitz.
„ „	„	2	„	Lange.
Gertrudes basnizâ	„	½2	„	A. Walters.
Jesus basnizâ	„	10	„	Bergmanns.
Trihsweenibas basn.	„	9	„	Bankins.
Pahwila basnizâ	„	½9	„	C. Walters.
„ „	„	6	„	C. Walters.
Lutera basnizâ	„	½9	„	Paukschens.

Tirgus sinas.

Rigâ, 12. aug. 1892. g.

Maksaja:

Rudsi, pehz labuma 90—95 kap. pudâ.

Kweeschi, Kursemes, pehz labuma, 106—110 kap. pudâ. Kreewu, pehz labuma, kap. pudâ.

Meeschi, 2-kanschu, pehz labuma 90 kap. pudâ, 6-kanschu, pehz labuma 86—90 kap. pudâ.

Ausas, pehz labuma 74—85 kap. pudâ.

Linsehklas, weenkahrschas fugas, 87½ proz. 134—140 kap. pudâ pahrd., stepju sehklas, 87½ proz., 145 kap. pudâ.

Kanepu sehklas, schahwetas, 130 kap. pudâ pahrd.

Naudas papiru zenas.

Peterburgâ, 11. augustâ 1892.

Papiri.	makf.	prasija
Pusimperials	777	780
5% bankbiletu 1. islaidums	103½	104
5% „ 2 „	102⅞	103
5% Austruma aisnehmums no 1878. gada	102⅜	103
5% „ „ 1879. „	104⅞	105½
1. 5% Kreewu prem. aisnehmums	235	236
2. „ „ „ „	223	224
5% konsol. 1871. gada aisnehmums	—	—
Odes. pilsl. hipoteku bankas 5½% obligazijas	101⅝	102
Kreew. sem. kred. 5% lihlu-sihmes	—	—
6% Charkowas semst. lihlu-sihmes	102	102¾
5% „ „ „	101	101⅛
Rigas kom. bankas akz.	290	—
Rigas-Dinaburgas dselszela akzijas	170	—
Dinaburgas-Witebskas dselszj. akz.	185	190

Berlines birscha.

24. aug. (12.) 1892.

		Deenu eepreekssch.
Kreewu kredit-bil. par 100 rbl. kassa	207 10*)	207 50
„ 100 rbl. us augusta beigam	207 25	207 50
„ 100 rbl. us sept. beigam	207 50	207 75

*) 1 walsts-marka = 48,28 kap.

Tendenze preeksch Kreewu naudaspapihreem: wahja.

No ahrsemem.

Wahzija. Isgahjuschâ numurâ pehz sinam is Berlines, bija teikts, ka keisars apstiprinajis likumu par diwgadeju kara deenesta laiku. Turpretim awise „National-Ztg." tagad raksta, ka keisars Wilhelms pee pehdejàs gwardu parades usrunajis generalus, wineem isskaidrodams, ka winsch newehlotees, ja kara deenestu paihsina us 2 gadeem. Winsch labak gribot masaku kara spehku ar ilgaku deenesta laiku, nekà leelaku kara spehku ar ihsu deenesta laiku. Pee goda meelasta keisars issauzis augstas laimes keisaram Franzam Josefam, jo sabeedriba ar Austro-Ungariju esot droschakais galwojums, ka meers Eiropâ tapschot usturets.

— Is Hambnrgas scho treschdeen peenahza sina, ka te plosotees kolerai lidsiga sehrga, ar kuru laudis mirstot. Peerahdits, ka to starpâ bijuschi ari Asijas koleras atgadijumi. Dakteris Kochs nosuhtits us Hamburgu.

— Sawâ laikâ, kà zeen. lasitajeem wehl buhs atminams, bija ispaustas walodas, ka Ksantenes pilsehtâ Schihds Buschhofs nogalinajis kahdu kristito sehnu, kà to Schihdu tiziba prasot. Kà sinams, wispahri walda aplamàs domas, ka Schihdi sinamâ laikâ raugot dabut kristito asinis. Leeta tapa nemta stingrâ ismekleschanâ, pee kam beidsot israhdijàs, ka Buschhofs ir newainigs pee atrastà sehna nogalinaschanas. Wahzijas Schihdi, gribedami parahdit sawu lihdszeetibu Buschhofam par pahrzeestàm behdam, sametuschi wairak kà 43,000 marku leelu naudas pabalstu, no kureem 15,000 ismaksàs ziteem Ksantenes Schihdeem, kureem Buschhofa dehl bijis lihdsi jazeesch, kamèr atlikumu dabùs Buschhofa familija. Kreetna sahpju nauda!

Sweedrija. Wahzu keisars Wilhelms 23. aug. (4. sept.) atbraukschot Gotenburgâ, kur winu sanemschot Sweedrijas kronprinzis. 24. aug. (5. sept.) buhschot medibas Hunebergâ, karalis Oskars sawam Weesim par godu isrihkoschot goda meelastu Herljungâ, pehz kam keisars atgreesischotees atpakal us Gotenburgu.

Austro-Ungarija. Budapeschtê un zitâs weetâs pehdejâs deenâs walda pahrak leels karstums, tà ka pat daschi zilweki jau miruschi.

— Tscheku studenti, kâ is Wihnes sino, isgahjuscho swehtdeen Boskowizâ (Morawijâ) notureja sapulzi, kurâ nospreeda, sparigi rihkotees, lai apkarotu Wahzu waru Morawijâ. Daschi studenti wehlejàs, lai zihninu turpinatu ari Ungarijas Slawu apgabalôs.

Franzija. Parisê, kâ „Rischsk. Westn." is tureenes raksta, pehdejâs deenâs waldot leels karstums. Isgahjuscho sestdeen termometers rahdijis 37 gr. paehnâ, ap weenu laiku pat 42 gr. Parisê ween kahdi 40 sirgi krituschi, no saules duhreena trahpiti. Tahds pat karstums esot ari Bordoâ, Lionâ, Dischonâ un zitâs weetâs. Ari kahdi trihs zilweki beiguschees ais pahrleeka karstuma. Tik leels karstums, zik statistiski peerahdits, bijis tikai 1781. un 1810. gadâ.

— Awise „Figaro" sino, ka kahds jauns Kreewu ahrsts Dr. Hawkins, Parisê dsihwodams, isgudrojis poti pret koleras sehrgu. Isgudrotajs wispirms sawu lidsekli labàm sekmem ismehginajis pee juhras zuhzinam un tad wehlak koleru eepotejis pats sew un kahdeem draugeem. Winsch stipri pahrleezinats, ka koleras eepoteschana aissargà no saslimschanas schinî sehrgâ tapat kà baku poteschana. Winsch jo projam darot ismehginajumus ar eepoteschanu.

— Par Hawkina lidsekli scho treschdeen pa telegrafu is Parises wehl peenahza schahda sina: Pastèrs wakar sinoja sinibu akademijâ par koleras poteschanu, kuru isdarijis Kreewu ahrsts Hawkins pee sewis un trim Kreeweem. Pastèrs apsihmeja, ka panahkumi esot eepreezinoschi.

Anglija. Jaunà Gladstona ministrija nu sastahdijusès. Amati isdaliti schahdejadi. Gladstons — walsts naudas leetu pirmais lordkanzlers un walsts naudas leetu pirmais lordkanzlers un walsts sehgela glabatajs; lords Herschels — lordkanzlers, lords Kimberlejs — walsts sekreters Indijas leetàs un ministru preekschneeks; lords Rosberijs — ahrleetu ministrs; lords Ripons — koloniju ministrs; lords Askijs — eekschleetu ministrs; Kembel-Banermans — kara ministrs; Spensers — admiralitates pirmais lords; Harkorts — walsts naudas leetu kanzlers; Dschons Morlejs — wezakais sekretars Skotijas leetàs; Mundels — tirdsneezibas departamenta preekschneeks; Faulers — weetejas paschwaldibas departamenta preekschneeks, Arnolds Morlejs — generalpastmeistars un Eklands — tautas apgaismoschanas padomes preekschneeks. Lords Hautons eezelts par Irijas wizekarali, bet winam naw weetas un balsteesibas ministrijâ.

— Jaunais ahrleetu ministris, kà awise „Daily News" apgalwo, netureschotees pee Salisberija ahrejàs politikas. Schajâs deenâs winsch Anglijas weetneekeem ahrsemes peesuhtijis rakstu, kurâ isskaidro, ka jaunà ministrija peekopschot meera politiku un zentischotees ar wisàm zitàm walstim dsihwot draudzibâ.

Spanija. Aiſ pahrpraſchanas polizija Madridê apzeetinaja Saweenoto Walſtju weetneeku San Sebastianu. Tikliďſ miſejumos pamanija, apzeetinato atſwabinaja un wainigajos neuſmanigos polizijas eerednus atlaida no deenesta. Eewehrojot to, Seemel-Amerikas Saweenotàs Walſtis nepraſis nekahdus tahlakus gandarijumus.

Serbija. Paſchitscha miniſtrija bija likuſe pawaldonibai preekſchâ ſaſaukt ſkuptſchinu, lai peenemtu tirdſneezibas nolihgumu ar Auſtro-Ungariju. Bet preekſchlikums tapa atraidits, kadêt tagadejà radikalà miniſtrija eeſneedſa atluhgumos no amata. Saſtahdijàs jauna miniſtrija, kurâ par preekſchneeku un ahrleetu miniſtri ir Awakumowitſchs. Skuptſchinu, kas pa leelakai daļai ſaſtàw no radikaleem, atlaidiſchot un uſ rudeni ſarihkoſchot jaunas wehleſchanas.

Bulgarija. Prinzis Ferdinands ſchajâs deenâs iſrihkojis goda meelaſtu par peeminu tai deenai, kad uſſahzis ſawu waldibu. Pee goda meelaſta runajis runu, norahdidams wiſpirms uſ to, ka ſawâ pehdejâ zelojumâ tapis wiſur ſanemts ar zeenibu, Anglijâ pat loti ſirſnigi, un wiſa politiſkà paſaule ſkatotees draudſigàm azim uſ Bulgariju. Jt ſewiſchku ſwaru prinzis lizis uſ Stambulowa zelojuma panahkumeem pee ſultana, jo tas dodot labas zeribas Bulgarijas nahkotnei. Kà jau ſinots, tad prinzis Ferdinands nodomajis drihſumâ pats dotees uſ Konſtantinopoli pee ſultana, iſluhgtees, lai winu atſihtu par Bulgarijas likumigu waldneeku.

— Sihmedamàs uſ printſcha Ferdinanda runu Sofijâ un uſ Stambulowa panahkumeem Konſtantinopolê, awiſe „Hamburger Nachr." rakſta: „Ka prinzis Ferdinands Anglijas galmâ un no Anglu awiſem ſirſnigi ſanemts, tas tizams; mehs neſchaubamees, ka ari Stambulows Konſtantinopolê laipni uſnemts. Bet naw jaaiſmirſt, ka domu ſtrahwa Turku waldibâ loti ahtri mainas, un ka wiſa Anglijas laipniba neſpèj Koburdſeeti padarit par likumigi atſihtu waldneeku. Mehs printſcha zelojumu un runu eeſkatam par tikai azumirkligu juhtu un eeſpaidu iſteikumu. Ja prinzim buhtu tahlaki eeſkati, tad winſch pehz eeſpehjas iſturetos kluſi."

Perſija. Konſtantinopolê peenahkuſchas ſinas, ka Perſijas ſchaks lihdſ ar wiſu ſawu pilsgalmu, iſnemot eekſchleetu un kara miniſtri, atſtahjis Teheranu, tadêt ka te ſtipri plosas kolera. Pehz ſchaka peemehra gribejuſchas ſimteem familijas ari atſtàt pilſehtu, bet polizija winus dſinuſe atpakaļ. Kolera Perſijâ iſpoſtijuſe plaſchus apgabalus, ihpaſchi uſ laukeem, kur truhkſtot ahrſtu un ſahlu.

Telegramas.

Peterburgâ, 13. aug. Iſſludinats nolikums, pehz kura uſ kahdu laiku iſlaiſchami 25 milj. kredita rublu pret noguldijumu ſeltâ.

Peterburgâ, 13. aug. Iſſludinats Ukaſs, la 25-rublu gabali pahrmainami pret jaunà muſtura 25 rublu gabaleem. Terminſch wehl naw iſſludinats, kad pahrmainai jabeidſas. — Dſelſszelu ſaeimas lozekleem par godu wakar Pawlowſkâ iſrihkoja meelaſtu. Wakar ofizielee ſaeimas deputati aiſbrauza uſ Peterhofu ſanemſchanai. — Schejeenes ahrſti ſagatawoja uſ dſelſszela draudſigu ſanemſchanu profeſoram Wirchowam, kas wakar atbrauza. — Eewehrojot to, ka mahzibas eeſtahſchu atklahſchana atlikta uſ wehlaku laiku, krona dſelſszelu walde pagarinaja par weenu (zeturto) mehneſi terminu, lihdſ kuram paſeminatàs biletes ſkolotajeem un ſkoleneem derigas atpakaļ brauzot. — Peterburgâ 11. un 12. auguſtâ ar koleru ſaſlima 111, nomira 32, iſweſelojàs 43 perſonas.

Niſchni-Nowgorodâ, 13. aug. Schejeenes gada tirgu apmeklet atbrauza wairaki Maſkawas ſtarptautiſkàs ſinibu ſaeimas delegati.

Berlinê, 25. (13.) aug. Kolera no Hamburgas aiſgahjuſe lihdſ Altonai, kur wakar ſaſlima 80 perſonas un 5 nomira. Hamburgâ lihdſ wakar deenai nomira 75.

Briſelê, 25. (13.) aug. Koleras ſlimneeku ſkaits Antwerpenê wairojas; aiſwakar te nomira 5 perſ.

Atenâ, 25. (13.) aug. Eewehrojot taupibu, waldiba atzehla ſuhtneezibas Peterburgâ, Berlinê, Pariſê, Londonâ, Wihnê un Româ; tureenes ſuhtneezibas peenahkumus uſdewa waldibas weetneekeem.

Ihpaſchneeks un iſdewejs: Ernſts Plates.
Atbildoſchais redaktors: Dr. phil. Arnolds Plates.
Дозволено цензурою. — Рига, 13 августа 1892 г.

Sludinajumi.

Adwokats Stroinowskis
ziwil- un kriminal-leetàs ir runajams no pulkſt. 8—10 rihtà un no pukſt. 5—7 wakarà
Wehwer-eelà Nr. 6.

Teek pahrdota
mahja ar **restoraziju,** un dahrſu preekſch weeſeem, ar diweem ehrbegeem un leelu augłu un ſakņu dahrſu, Rigà, Jelgawas ahrpilſehtà, Leepajas eelà Nr. 1, pretim Holma un Eikerta fabrikam. 3

2 mebletas iſtabas
(iſſlata uſ Wehrmana dahrſu), preekſch weena jeb diweem kungeem, **ir iſihrejamas** Eliſabetes eelà Nr. 75, kort. 10.

Dſelteno waſku, melnos graudus,
2 pehrk
Alf. Th. Busch,
leelà Minz-eelà № 8 un Jumpraw-eelà № 4.

Wiſadu metalu leetu apſeltiſchanu
un **apſudraboſchanu** iſdara ihſà laikà un uſ aſſinigako 4
J. Lugawins,
Kalku eelà Nr. 1, eepr. Redlicha magaſinai.
NB. Paſchiſgatawoti ſelta un ſudraba **laulibas gredſeni,** kà arween dabujami.

W. Andrejewſka ahdu pahrdotawa,
Peldu (Zuhku) eelà № 26/28,
peedahwà leelà iſwehlê wiſadas ahdas, tapat ari preekſch kurpneekeem un tirgotajeem beeſas, ſtipras ſolu ahdas un wiſadas pagatawotas kamaſchas un ihſtus Dubowa ſtulpes (ſchektes) un ſahbaku galwas, kà ari gatawus ſahbakus loti lehti. 3

Petroleju lampas
wiſadàs ſortès, wiſlelakà iſwehlê un par lehtakàm zenàm dabujamas pee
J. M. Trofimow,
Rigà, Kungu eelà Nr. 10, Rigà. 2

Stipri un lehti
teek wiſi preekſchmeti no ſtikla, porzelana fajangfa, mahla, juhrputàm, marmora, malachita, ſlonkaula u. t. t. Peldu eelà Nr. 17 (21), 2 tr. augſtu **ſakiteti.**

Manà grahmatu- un bilſchu-drukatawà, burtu-leetuwê un Latweeſchu grahmatu pahrdotawà, Rigà, pee Petera baſnizas, nupat tika gatawa un dabujama ſchahda grahmata:

Kutſcheru-ſkola.
Pamahziſchana ar ſirgeem apeetees ſtali un uſ bukas.
Preekſch **kutſchereem un ſtalapuiſcheem ſaſtahdita.**
Ar 26 nobildejumeem.
Makſà 1 rbl.
Ernſts Plates.

Pehz tautas apgaiſmoſchanas miniſtra kga nolehmuma
Baltijas ſkolotaju ſeminarâ
uſnemſchanas eksameni eeſahkſees 1. un mahziba 5. ſeptembrî.

No Terbatas mahzibas apgabala eksaminazijas komitejas.
Nahkoſchee **apteeku mahzekłu eksameni** ſahkſees **ſeptembra 3. d. ſch. g.**
Luhgumus, lihdſ ar klaht peelikteem dokumenteem, ſanems **kuratora kunga kanzlejà, ſeptembra 1.** un **2. d.,** no pulkſten 1/2 3 lihdſ 1/2 4 pehz pusdeenas.

R. L. L. B.
3-klasigà meiteņu ſkola Rigà,
Avotu eelà (Ключевая) № 29.
Jaunas skolneeces var peeteiktees, no 24. augusta sakot, katru deenu no plkst. 10—12 preekş pusdeenas.
Peeteicotees japeenes: 1) krustama zime, 2) baku zime un 3) pedejà skolas leeciba.
Uzņemşanas eksameni tiks notureti 1. un 2. zeptembrì.
Skolas nauda par zemestri: IA, IB, IC un II. kl. — 7 1/2 rbl., III. kl. — 10 rbl. — Maksa par panzionatu şinî zemestrî — 54 rbl.
Vecam skolneecem jaeerodas 1. zeptembrî plkst. 9 preekşpusd.
Skolas preekşneeka veetà: **M. Rozenbergs.**

Rigas Latw. Labd. Beedr.
ar waldibas atwehlejumu iſrihkos **ſch. g. 4. oktobrì:**
lotteriju iſlosejumu
nabagu palidſibai un **Latw. meitenu ſkolai par labu.** Tadêt beedribas komiteja atkal greeſchas pee wiſeem labdareem ar ſirſnigako luhgumu, winai laipni peepalidſet pee ſcha iſrihkojuma weizinaſchanas, gan zaur iſlosejamu leetu dahwinaſchanu, gan zaur loſchu atpirkſchanu.
Loses, pa 25 kap. gabalà,
dabujamas ſchahdàs weetàs:
Pee **K. Dombrowſky kdſes,** Leelà Maſkawas eelà Nr. 148.
Rigas Latw. beedribà pee ekonoma.
B. Dihrika kga grahmatu bodê, Todlebena bulwarî Nr. 2.
Kuſnezowa trauku pahrdotawà, Grehzineeku eelà.
Popowa dſelſspahrdotawà, Grehzineeku eelà.
J. E. C. Kapteina kga grahmatu bodê, leelà Kehninu eelà Nr. 10.
Pee **P. Lerchendorff kga,** Kalku un Schkuhnu eelu ſtuhrî Nr. 13.
Jakob Martinſon kga dſelſsbodê, Terbatas eelà Nr. 1.
Jahna Martinſon kga bodê, Terbatas eelà Nr. 8.
S. Martinſon kga bodê, Terbatas eelà Nr. 16.
F. Gehlina grahmatu bodê, Terbatas eelà Nr. 20.
Pahrtikas beedr. pahrdotawà, Terbatas eelà 24.
Puhziſchu Gederta kga grahmatu bodê, Terbatas eelà.
Milkowſky kga bodês, leelà Aleksandera eelà Nr. 53 un 109.
Grecht kdſes bodê, Pahrdaugawà, plosta tilta galà.
W. Altberg kga grahmatu bodê, Akmenu eelà.
H. Schablowſky kga materialbodê, uſ Katrindambja Nr. 8.
Kuſnezowa bodê, Jelgawas ſchoſeju un Bauſkas zelu ſtuhrî.
Berga baſarà, Kapteina grahmatu bodê, pee Brigader kga.
Zinka kga materialbodê, Walmeeras eelà Nr. 13.
Skubre kga materialbodê, Matiſu- un Krahſotaju eelu ſtuhrî Nr. 63/81.
V. Liebeck kga materialbodê, Stabu eelà Nr. 78.
Pee **Brenz kga,** Rigas-Dinaburgas dſelſszeła III. klaſes buſetê.
G. Maſkowſky kga bodê, Kalku eelà Nr. 20, ee-eja no Skahrnu eelas.
A. Ahbrandta kga bodê, Terbatas eelà Nr. 12.
Deenas Lapas ekſpedizijà.
Friza Upiſcha reſtorazijà, leelà Maſkawas eelà Nr. 221.
Komiteja.

Lehti, labi un derigi!
Kà ſewiſchki eeteizamus peedahwà
„Laferma" ſabeedriba
nupat kà iſnahkuſchos
papirofus
„Grafskija", 25 gabl. 15 kap., 10 gabl. 6 kap.,
„Swet", 10 „ 5 „
„Atlasnija", 10 „ 3 „
kurus apgahdajot beedriba netaupija ne puhles, nedſ iſdewunus.
Dabujami wiſàs **kolonial-tirgotawàs** un
„Laferme" ſabeedribas noliktawâ,
Rigâ, Grehzineeku eelà Nr. 26.
P. S. Top luhgts raudſitees uſ to ka banderole nebuhtu ſaplosita.

Pirmà Kreewijas ugunsapdroſchinaſchanas beedriba,
dibinata **1827** Peterburgâ.
Pilnigi eemakſats pamat kapitals **4,000,000 rbl.**
Reſerwes kapitali . . . . . **3,000,000 rbl.**
General-agents: **R. John Hafferbergs,**
Rigà Kungu eelà Nr. 22.

Pirmà leelà Kreewijas rihſu-ſterkelu fabrika.
Fabrikas ſihme.
Москва 1882. Симферополь 1888. Харьковъ 1887. Одесса 1884.
Selta un ſudraba medaļas.
Sterkelu fabrikazijas ſabeedriba
J. Willms un beedr.,
Halbſtadtê, Taurijas guberna, Kreewijà.
Eedroſchinamees zeen. publiku darit uſmanigu uſ muhſu **rihſu-ſterkeli,** kas pagatawota iſ wiſlabakajeem Perſijas rihſeem. Muhſu **rihſu-ſterkele** labuma ſinà naw ſliktaka par wiſlabakeem ahrſemju fabrikateem, turpretim lehtaka, un tadêt mums eeſpehjams, ar katru eekſchſemes kà ari ahrſemes fabrikatu ſazenſtees. Muhſu **rihſu-ſterkele** ir tihra no ſaehdoſchàm weelam un ziteem peemaiſijumeem. Muhſu **rihſu-ſterkele** ir uſ wiſàm iſſtahdem Kreewijà ar augſtakàm medaļam tikuſe apbalwota.
Muhſu **rihſu-ſterkelu noliktawa leelumà** preekſch **Widſemes** un **Kurſemes** atrodas pee
Th. Angelbeck un beedr., Rigâ,
kolonial-pretſchu pahrdotawa,
Schahlu eelà Nr. 4 (ſenak Nr. 2) un Melngalwju eelà Nr. 3.
Sterkelu fabrikazijas ſabeedriba
J. Willms un beedr.

Manà grahmatu un bilſchu drukatawà un Latweeſchu grahmatu pahrdotawà Rigà, pee Petera baſnizas, dabujamas
Jaunàs Widſemes
Dſeeſmu grahmatas
wiſadôs eeſehjumôs.
Ernſts Plates.

Manà grahmatu- un bilſchu-drukatawà, burtu-leetuwê un Latweeſchu grahmatu pahrdotawà, Rigà, pee Petera baſnizas, ir dabujama ſchahda grahmata:
Patriotiſku dſeeſmu
Wahzelite.
Atwehleta Latweeſchu tautas ſkolàs leetat kà lidſekli pee Latweeſchu walodas mahziſchanas.
Salaſitijs
Kreewin-Kniwn Andrejs
(Schleſinu Andrejs).
Makſa 25 kap.
Ernſts Plates.

Wilhelm Lange,
8, Teatra bulwarî 8.
Leelakais
tapetu krahjums
no
eeſch- un ahrſemes ſortem,
peedahwà leelakà iſwehlê
par
fabrikas zenam.

Kreolinu,
kà wiſlabako lidſekli
pret puwumeem,
kà ari wiſus zitus
desinfekzijas lidſeklus
peedahwà
Ph. Blechmanns,
apteeku pretſchu pahrdotawa,
Schahlu eelà Nr. 9, blakus Jakſcham.

J. Jaksch & Co.,
Rigâ.
Wairumà. **Zeetas zenas.** Maſumà.
Porzelana krahſoſchanas un ſtikla graweſchanas darbniza.
Leelakà iſwehle un noliktawa
porzelana, fajanſa u. kriſtala galda trauku.
Alfènide,
miſina un laketas ſkahrda leetas, galda naſchi, uhdens filteri, petroleja lampas un bronſa apgaiſmoſchanas artikeli, pulkſteni, muſikas rihki un peederumi.
Nikela remontoires **pulkſteni.**
Enkura pulkſteni par 10 rbl.
Zilindra pulkſteni par 8 rbl.

Печатать разрѣшается. Рига, 14 августа 1892 г. — Рижскій Полицій-мейстеръ Подполковникъ Рейхартъ. — Drukats un dabujams pee bilſchu- un grahmatu-drukataja un burtu-lehjeja Ernſts Plates, Rigà, pee Petera baſnizas.